nieuws

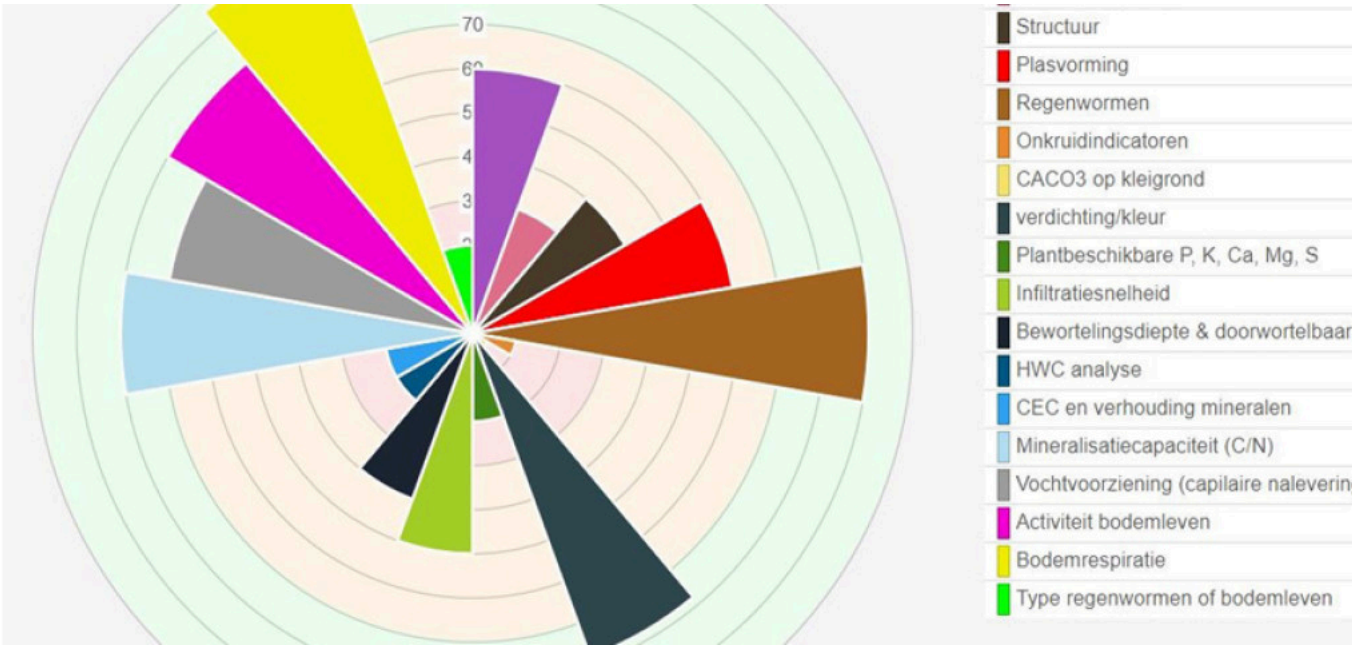
Bodemkwaliteit in een oogopslag dankzij de BodemIDee

nieuws

De bodem is de basis van een gezond gewas en een goede opbrengst. Land- en tuinbouwers stellen zich dan ook de vraag hoe ze de algemene toestand van hun bodem juist kunnen inschatten. Het Interreg-project Leve(n)de Bodem zocht en vond een antwoord. Vlaamse en Nederlandse bodemspecialisten ontwikkelden de 'BodemIDee', een identiteitskaart die 17 verschillende bodemparameters verenigt in een taartdiagram. "De kennis van de bodem beperkt zich nog vaak tot de aanwezige voedingstoffen (o.a. stikstof). We leren landbouwers om naast de chemische ook de fysische en biologische bodemkwaliteit te evalueren", zegt Franky Coopman van het West-Vlaamse onderzoekscentrum Inagro. Op termijn kan de BodemIDee deel gaan uitmaken van een 'bodempaspoort' dat de hele historiek van een perceel bijhoudt.

21 JUNI 2019 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:50

Lees meer over:
milieu
landbouw algemeen

De bodem is de basis van een gezond gewas en een goede opbrengst. Land- en tuinbouwers stellen zich dan ook de vraag hoe ze de algemene toestand van hun bodem juist kunnen inschatten. Het Interreg-project Leve(n)de Bodem zocht en vond een antwoord. Vlaamse en Nederlandse bodemspecialisten ontwikkelden de 'BodemIDee', een identiteitskaart die 17 verschillende bodemparameters verenigt in een taartdiagram. "De kennis van de bodem beperkt zich nog vaak tot de aanwezige voedingstoffen (o.a. stikstof). We leren landbouwers om naast de chemische ook de fysische en biologische bodemkwaliteit te evalueren", zegt Franky Coopman van het West-Vlaamse onderzoekscentrum Inagro. Op termijn kan de BodemIDee deel gaan uitmaken van een 'bodempaspoort' dat de hele historiek van een perceel bijhoudt.

De BodemIDee geeft land- en tuinbouwers een goed overzicht van chemische, biologische en fysische parameters van de bodem op hun percelen. Hoge scores krijgen een groot taartstuk, lage scores een klein taartstuk. In één oogopslag zien telers dus waar het goed zit en welke werkpunten er zijn. Om de aandacht te vestigen op de grote diversiteit aan parameters in de bodemkwaliteit, ontwikkelden de projectpartners van Leve(n)de Bodem drie filmpjes. "Aan de hand van die filmpjes leggen we op een laagdrempelige manier uit hoe de landbouwer zijn bodemkwaliteit kan evalueren", vertelt Franky Coopman, adviseur bodem en bemesting van Inagro. "We leren hem ook hoe hij de informatie uit de BodemIDee kan toepassen in de praktijk. Dat moet op termijn zorgen voor een betere bodemvruchtbaarheid, zodat hij zich ook in de toekomst verzekert van gezonde gewassen met een goede opbrengst."

In de bodem is er meer van belang dan de nutriëntenstatus alleen. Fysische bodemfactoren – zoals bodemdichtheid, waterdoorlaatbaarheid en stabiliteit van de aggregaten – bepalen de draagkracht van de bodem. Daarnaast zorgt een gezond bodemleven ervoor dat een perceel weerbaarder is tegen ziekten en plagen. Zeventien parameters in totaal krijgen met de BodemIDee een score op 100, zoals ook de aanwezigheid van regenwormen, bewortelingsdiepte en plasvorming. Een soort van 'identiteitskaart' verenigt de verschillende bodemparameters van een perceel in een handig, overzichtelijk en praktijkvriendelijk rapport. Dat maakt van de BodemIDee hét werkinstrument binnen het Interreg-project Leve(n)de Bodem.
Van de tool kan een sensibiliserende werking uitgaan want de bodemvruchtbaarheid staat op veel percelen onder druk. Het groeiende fenomeen van seizoenpacht doet daar geen goed aan. Coopman:"Bij een seizoenpacht wordt er naar het rendement op korte termijn gekeken. De bemesting gebeurt in functie van de gewasbehoefte en er wordt niet verder gekeken dan dat ene seizoen. Acties als bekalking om de zuurtegraad van de bodem te verbeteren of het toedienen van organische mest blijven achterwege." De expert van Inagro merkt dat de belangstelling voor de BodemIDee nu vooral uitgaat van landbouwers die een perceel langdurig in gebruik hebben. Zij schatten de kwaliteit van de grond juist naar waarde. Bijna 150 landbouwers zijn al aan de slag gegaan met de tool. Inagro helpt hen daar een eerste maal bij zodat ze het nadien zelf kunnen voor andere percelen.
"De BodemIDee is een momentopname van de chemische, fysische en biologische bodemtoestand. Met het Vlaams landbouwonderzoeksinstituut ILVO lopen gesprekken om van de BodemIDee een onderdeel te maken van het bodempaspoort waar zij aan werken", vervolgt Coopman. "Met dat paspoort kan je de historiek van een perceel schetsen terwijl het door ons ontwikkelde instrument een momentopname is. In Nederland bestaat het bodempaspoort circa tien jaar, en daar blijkt het ook nuttig om data te centraliseren die openbaar zijn maar versnipperd en daarom moeilijk te vinden."
De drie filmpjes zetten nieuwe gebruikers van de BodemIDee op weg. Een eerste filmpje gaat over de chemische bodemkwaliteit, over de voedingsstoffen voor de gewassen, zoals stikstof en fosfor. Daarin wordt de weg van een bodemstaal gevolgd, vanop het land tot in het labo. Om de fysische en biologische bodemkwaliteit te evalueren, kan de landbouwer zelf aan de slag gaan met een spade en prikstok. "Met de prikstok kan je verdichting opsporen," vertelt de Nederlandse bodemspecialist Nelis van der Bok (Delphy), "en via een spadesteek kan je de bodemstructuur beoordelen." Een kruimelige kluit aarde en regenwormen vormen een goed teken.
"Vooral de pendelaar is erg gewenst", vervolgt de adviseur van Delphy. "Die regenworm herken je aan zijn platte kop tijdens het bewegen en aan zijn donkerroze bovenkant met een bleke onderkant. Hij legt grote, verticale afstanden af en zorgt zo voor een luchtige bodem." De 'kennispendelaars' uit het Interreg-project Leve(n)de Bodem zijn vernoemd naar die worm. Veertien Vlaamse en Nederlandse adviseurs verlenen gratis advies en brengen de toestand van een perceel in kaart via de BodemIDee. Nadien stellen ze samen met de landbouwer concrete actiepunten op om de bodemvruchtbaarheid te verbeteren.
Op 5 september organiseren de partners van het project een slotbijeenkomst op het bedrijf van den Borne Aardappelen, pal op de grens tussen Vlaanderen en Nederland. Ze blikken terug op de hoogtepunten van het project en tonen aan hoe ze in de toekomst zullen blijven werken aan een betere bodemkwaliteit. "De deelnemers kunnen praktijkgerichte sessies volgen met demonstraties van werkinstrumenten, zoals een prikstok en bandenspanningsmeter", zegt Franky Coopman van Inagro verder. Ze krijgen nadien deze tools mee naar huis om er op hun bedrijf zelf mee aan de slag te gaan.
Meer info: www.levendebodem.eu

Beeld: levendebodem.eu

VILT vzw
Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact
M • info@vilt.be

Volg ons op:
screenreader.visit us on our facebook page: https://www.facebook.com/vilt.nieuws/
screenreader.visit us on our linkedin page: https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/
screenreader.visit us on our instagram page: https://www.instagram.com/vilt.nieuws
screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws
screenreader.visit us on our bluesky page: https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |